

מסורת הש"ס

(א) ולקמן כ. מ: כח. ספ: פו. קדושין עה. טיר כט. (ג) קדושין פ. גיטין י. (ד) תוספתא פסחים פ"ב ה"ג, (ה) ג"ז שם ברכות מו: (ו) (על ג,ג.) (ז) "בס"ט משומד, (ח) גיטין ל: (ט) "ש"ג, (י) תוספתא פסחים פ"ב ה"ג, (יא) (דברים י"ג, ט) ויקרא ל"א, (י"ב) בס"ט: דמיו, (י"ג) ל"ג דלמריק בפסחים מ"ג, (י"ד) עין חיי"ט שביעת פ"ח מ"ח, (י"ה) דפוס ויניאל.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מלת וכו' כימי עורא בדאמריי בפירקין דר' אליעזר וליכא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה מהו דמימא אע"ג וכו' ורש"י דלמריק המהך קדימא לן דמורא ולא נפקין בהו דתקן הקמחין. מן מימא ורש"י עד הקמחין ממחך. וי"ב ורש"י שלא המהך דמורא ולא נפקין בהו דקילי הקמחין ונקות וכו' שבייל וכו"ל. ומלת דתקן אתה עעות. לזון זה משה כסוס מקום וימיראל דר"ה הוא בפסחים מ' ע"א. וישנה מורא חייס ענה זה ושכד דמשה שלמה היא ועעות הדפוס הטעו: [ב] תוס' ד"ה מלת וכו' דהא קאמר הסם מנאן. כ"ב ע"י שביעת פ"ח משנה י' ובתוס' י"ט ע"ס:

מוסף רש"י

אין שחיטה לעוף מן התורה. אלא מדברי סופרים (קטן ב' גי' גי' שם). מצת כותי מותרת. לאכלה בפסח ואין בה משום חששא דחיימין (קדושין עו. וכו' וכו' גי' גי' ע"ה). ורש"י יוצא בה ידי חובתו בפסח. משום חובת לילה הראשון שהוא חייב לאכול את המשמרת. דכתיב (שמות י"ג) צברת תאכלו מזה, ואפילו ידעין בה אלא התמיה לא נפיק בה אלא אם כן עבד לה שימור לשם חובת מזה, דכתיב (שם) ושמרת את המזבח, וכתיב קבלין הן לעבירה להשתמר לשמה ועשין לה שימור (גיטין י'). ויולא בה ללא חיי קמחין ונקיות של עובד כוכבים שלא חיימו דקילי (פסחים מ) אדם ממלא חייבו משה ונבלד שאלכ כותי מזה אחרת החשובה, משום דכמת מזהו צעין שימור לשם מזה, אלא מלת כותי אין צריך לאכול אחרת בלתימא, דכתיב מזהו שימור (קדושין עו.). ר"א אומר. אף חפילה כל ימות הפסח, דחשדין להו שמה ממחין (גיטין י').

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ד.

ג'יון הש"ס

גב' שהי' דרסה וכו'. אשניות ליתנה הוא דהא דרסה מביא בקרא דלמריק לקמן דף ל ע"ב און ושמה אלא ומשך וכו' דכ"י לקמן דף כו ע"א ד"ה (ללא) אלא כיון שהוא שגור להוכיח אלו ה' בימד נקט לה. רש"י במשמרת הבית הלכות שמיטה דף י' ע"ב. אלא בחידושו לקמן רפ"ב כפז דהך דרשה הג"ל היא אשמתא ודרסה ג"כ מהלכה לנפשה מתיי:

קעזי רש"י

ריש"י. ציפורים שחוטות מושחלות על הכל.

שיטה מקובצת

[א] מותרת לאכלה ולא חיישין לחמין [ב] דהניא הקמחין ובצקות: [ג] דהא באין בקיאי בדקדוקי מצות תליא טעמא והם אינם כו' ורבן שמעון בן גמליאל אמר: א' ולא היינו תנאי דאמר' לעיל אחזק ולא אחזק תנאי היא אלא עד משקטא: [ד] וכיון דאוקמינן דאהך דאיירי בהו לעיל קאי דהיינו ברחיבין למעוטי אתא היכא דלא אחזק: [ה] ואיכא היתרא ואיסורא קמיה לא שביק: [ו] דרב מנשה דהך מכילתאן הן:

רבינו גרשום

דקוריא של צפורין. קישור של עופות שחוטין צמא בידו של כותי: אומר רב אשי במכסין תחת כנפיו. כלומר במכסין הצפרים תחת גלימא שלו וקוטע ראשו של אחד מהן. דהכותי אינו יודע מאיזה מהם נתן לו: דמספיק ליה מסמוס. כלומר שמלכוכו בטיט שאפי' יש לו סימן אין מכיר הסימן: ולטעמין שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקר מי חתיבן. כלומר את אמרת ודלמא קא סברי כותים אין שחיטה לעוף מן התורה ובמה דאכלינן משמית' דמן התורה [ומה] שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקר מי חתיבן דיהו בקיאי בהו רמצינן למימר דחמירין בהן לפיכך אכלינן בהמה שחטו והא לא כתיבי באורייתא לענין בהמה אלא כיון דאתיקו בהו אחזק ואכלינן משחטתן אפי' מבמה הכא נמי לענין עוף כיון דאחזק אחזק אפי' דלא כתיב: דאחזק ולא אחזק ברלא חתיבא. כלומר אי חשיבא בחילתא לענין עוף דלא כתיבא בנך עוף דלא חתיב: תנאי היא. לפי שאין בקיאי בדקדוקי מצות. כלומר אין בקיאי בשחיטתו שלא יחמיין. כדאמרין במס' פסחים שלש נשים נשוקות בבצק: רש"י אומר כל מצוה שהחזיקו בה כותים.

(א) כלומר היינו תנא קמא דרבי אליעזר: אי הכי כל מצוה שהחזיקו בה כותים אם החזיקו מבעי ליה. כלומר כיון דרש"י מחמיר יותר מר"א עם החזיקו מיבעי: כיון דאיכא היתרא ואיסורא. כלומר דיכול לשתות שפיר לא שביק היתר ואכל [איסורא] שלא ישתו יפה: חמץ של עוברי עבירה. מניחין חמץ אחר הפסח בבית אחד הן הן

(א) כלומר היינו תנא קמא דרבי אליעזר: אי הכי כל מצוה שהחזיקו בה כותים אם החזיקו מבעי ליה. כלומר כיון דרש"י מחמיר יותר מר"א עם החזיקו מיבעי: כיון דאיכא היתרא ואיסורא. כלומר דיכול לשתות שפיר לא שביק היתר ואכל [איסורא] שלא ישתו יפה: חמץ של עוברי עבירה. מניחין חמץ אחר הפסח בבית אחד הן הן

דקוריא. מהירות של צפרים שחוטין. ריש"י בלע"ז: **אזני.** דלמרי לעיל [ג.] יולא ונכנס לכתחלה לא שרינן גבי שמיטה דייק מרישא: ורש"י. דשרי [גס] דייק מסיפא דלא מרריך מנא דדיקה אלא היכא דבא ומלאו: **עומד על גביו דמי.** ועומד על גביו דקמני מנא היינו יולא ונכנס:

האי הוא דהוי שחיט שפיר. אומר עוף נצדו שחוט יפה וזה היה מכירו ואכלו ואין הכי נסמך לאכול האחרים: **מכניסין אשה כנפיו.** ישראל זה הבודקו מכניסין כל הצפרים תחת כנפי כסותו ואין הכותי מכיר איהו נתן לו: **ממסמם.** מנמנמו ומכתשו: **אין שחיטה לעוף מן הסורה.** משום דלא כתיב וזיחה צדקה אלא צבקר ולאן דכתיב (י) וזיחה מפקדן ומלאך ואין ילפינן בצדיקה לקמן (דף י"ג): מוזאת מורה בצדיקה והעוף (י) ולטעמין. הך וזיחה דכתיב צבקר וצלאן מי מפרשן הלכותיה צמורה ואפי"ה סמכי עלייהו משום דלחזיקי' להו דלחזיקו צה: **ואחזוק ולא אחזוק דלא כפיצא תנאי היא.** מזהו שאינה כתיבה בצירוף צמורה ורש"י דלחזיקו כה אי אכרינן כיון דלחזוקו לדריהו אחזוק נמי לדידן לסמוך עלייהו כי עבדי לזרען עלמין או אי אמרינן אע"ג דלחזוקו לדריהו לא אחזוק לדידן כלומר לא חשבינן ליה חזקה למסמך עלייהו תנאי פליגי צה. אחזוק ולא אחזוק כלומר חזקה או אינה חזקה: **אמסור.** לאכולה ולא חיישין לתקן בפסח: **ואדם יולא ידי חובתו.** שהכחזו קצעו חובה לאכול מזה צלילה ראשונה דכתיב (שמות י"ג) צברת תאכלו מזה ואם ישב ולא אכל עבר בעשה. ולקמן פריך כיון דתנא מותר פשיטא דיוצא צה: **אסור.** אפילו לאכולה:

שאין בקיאיין. אין יודעין לשמרה ולהצמיח בין שיאור לסידוק בין הכסיפו פניו ללא הכסיפו פניו: **פשיטא.** דיוצא צה כיון דמותרת: **מהו דסימא.** אע"ג דפשיטא לן דלא הניחיהו להחמין ומותרת בצלילה מיהו לא בקיאי צהא דבעי למיעבד שימור לשם מזה של מזה וכיון דלא עבד צה שימור לא נפקין צה מדי דהוה אקמחין וצלקות של עובדי כוכבים הצאים לפנינו קודם שחפשה עובד כוכבים א' ורש"י שלא החמין דקיימא לן דמותר ולא נפקין צהו וצלקותי' הקמחין וצלקות של עובדי כוכבים אדם ממלא כריסו מזה וצלבד שאלכ כותי מזה צמורה: **וי"ב וכו' וכו' גי' גי' ע"ה.** ורש"י דלמריק המהך קדימא לן דמורא ולא נפקין בהו דתקן הקמחין. מן מימא ורש"י עד הקמחין ממחך. וי"ב ורש"י שלא המהך דמורא ולא נפקין בהו דקילי הקמחין ונקות וכו' שבייל וכו"ל. ומלת דתקן אתה עעות. לזון זה משה כסוס מקום וימיראל דר"ה הוא בפסחים מ' ע"א. וישנה מורא חייס ענה זה ושכד דמשה שלמה היא ועעות הדפוס הטעו: [ב] תוס' ד"ה מלת וכו' דהא קאמר הסם מנאן. כ"ב ע"י שביעת פ"ח משנה י' ובתוס' י"ט ע"ס:

אין שחיטה לעוף מן התורה. אלא מדברי סופרים (קטן ב' גי' גי' שם). מצת כותי מותרת. לאכלה בפסח ואין בה משום חששא דחיימין (קדושין עו. וכו' וכו' גי' גי' ע"ה). ורש"י יוצא בה ידי חובתו בפסח. משום חובת לילה הראשון שהוא חייב לאכול את המשמרת. דכתיב (שמות י"ג) צברת תאכלו מזה, ואפילו ידעין בה אלא התמיה לא נפיק בה אלא אם כן עבד לה שימור לשם חובת מזה, דכתיב (שם) ושמרת את המזבח, וכתיב קבלין הן לעבירה להשתמר לשמה ועשין לה שימור (גיטין י'). ויולא בה ללא חיי קמחין ונקיות של עובד כוכבים שלא חיימו דקילי (פסחים מ) אדם ממלא חייבו משה ונבלד שאלכ כותי מזה אחרת החשובה, משום דכמת מזהו צעין שימור לשם מזה, אלא מלת כותי אין צריך לאכול אחרת בלתימא, דכתיב מזהו שימור (קדושין עו.). ר"א אומר. אף חפילה כל ימות הפסח, דחשדין להו שמה ממחין (גיטין י').

דלא כתיבא ואחזיקו בה. דלמי דלמריק המהך קדימא לן דמורא ולא נפקין בהו דתקן הקמחין. מן מימא ורש"י עד הקמחין ממחך. וי"ב ורש"י שלא המהך דמורא ולא נפקין בהו דקילי הקמחין ונקות וכו' שבייל וכו"ל. ומלת דתקן אתה עעות. לזון זה משה כסוס מקום וימיראל דר"ה הוא בפסחים מ' ע"א. וישנה מורא חייס ענה זה ושכד דמשה שלמה היא ועעות הדפוס הטעו: [ב] תוס' ד"ה מלת וכו' דהא קאמר הסם מנאן. כ"ב ע"י שביעת פ"ח משנה י' ובתוס' י"ט ע"ס:

(א) כלומר היינו תנא קמא דרבי אליעזר: אי הכי כל מצוה שהחזיקו בה כותים אם החזיקו מבעי ליה. כלומר כיון דרש"י מחמיר יותר מר"א עם החזיקו מיבעי: כיון דאיכא היתרא ואיסורא. כלומר דיכול לשתות שפיר לא שביק היתר ואכל [איסורא] שלא ישתו יפה: חמץ של עוברי עבירה. מניחין חמץ אחר הפסח בבית אחד הן הן